

e pártos büszke népet villongás, uralomvágy, szomszédokkal való meg nem férhetés sülyesztették s óva intjük e vétkektől. Itten adunk hálát, itten áldozunk az isteni kegyelemért, hogy azon helyeken fajunkat végkép elveszni mégsem hagyá, sőt sok helyen a szerte folyt véres népirtó csaták hosszú pusztításai alatt megfogyott magyart megszorítottad mint a tenger fővényit, szétárasztottad e földön, mely szebb és nagyobb, különb és gazdagabb mint az Izraelnek engedett tejjel s mézzel folyó Kánaán volt, mely bekerítve a Kárpátok s Alpok örök bérczítől, erdők s szőlők által koszoruzott hegy-ormaival, kiesebb a balzsamos Gilead s a virágos Kármelnél. Balaton vidékei szebbek a Genezareth környékénél, a Tisza, Duna, Latoreza, Bodrog s ezer patak, esermely vize édesebb a Jordán szent folyójánál s a Kkerít patakánál, Sik alföldünk bőven termi a sok néptől irigyelt fehér kenyeret. Hegyeink mélyében arany, ezüst és sótelepek bőven vannak. Völgyeink kínálkoznak ékeskednek is már az ipar számára különféle gyárakkal.

Hegyeidből óh Nagy Isten jó barátainknak aranynyal, elleneinknek vassal szolgálhatunk. Oh hála néked e gazdag szép földért Istenünk.

Ezer év hálája zendül ajkainkon jó Istenünk, ama bölcseséggért s forró honszerelmért is, melyet adál őseinknek, hogy a mit karddal s fegyverrel szereztek, megtarthassák igaz honsze-

retet s bölcseséggel, mely őket arra ösztönzé, hogy míg magok is élni akartak, másokat is élni hagytak e haza szent földén, mint a terebély tölgyek árnyában élnek a bokrok is.

Uram, te változhatatlan örök lény! ha szivünk ezer évi háláját elfogadtad áldásidért, mikkel minket megáldottál, hálás szivünk a jövőbe tekint s jóled a változatlantól kéri, a meghallgatás biztos reményével kéri, hogy tartsd meg jövőre is hazánk fiait kebelében a tiszta erkölcsöket, fajfentartó erőt, egyetértést, hogy mint egy közös berekben együtt élnek békében a különböző faj, tollazatu és szavu madarak, s Te a liget, a berek nagy Ura, ki gyönyörködöl a különböző fajú madarak dalainak összhangjában, engedd, hogy élhessenek itt védelmed alatt s békében élvezzék a tőled nyert szabadságot a különböző faj, nyelvű és vallású népek a közös hazában. Adj mindnyájunkba oh Isten egyenlő szabadság, egyenlő testvérszeretetet és hűséget.

Urunk, Istenünk, Királyok Királya a nemzet dicsősége, ereje, hatalma, szerencséseje, nagysága a királyban tükröződik vissza. — Királyok királya tartsd meg a magyar királyt, nemzetünknek fényét, dicsőségét, büszkeségét a világ méltó bámulatának tárgyát, népeinek szerető atyját! Tartsd meg a királynét, nemzetünk védő angyalát. Tartsd meg a fenséges királyi házat s áldd meg kegyelmeddel, hogy támadjanak annak

kebeléből királyunkhoz hasonló, bölcs, jó és nagy fejedelmek.

Tartsd meg és áldd meg hazánk kormányzó férfait és a nemzet törvényhozóit bölcseséggel, igazság és hazaszeretettel. Tartsd meg és áldd meg e megyének és városnak buzgó tisztikarát, oszlopos embereit is, hogy bölcs vezetések alatt, mint a szomszéd Kárpátok e hazának, legyenek e megye lakói is erős, ingatlan bástyái a magyar hazafiságnak.

Tartsd meg és áldd meg a hon, törvény, jog és igazság fegyveres védőit, kik ha kell véröket, éltöket áldozzák a honért, adj beléjük az ősohhoz hasonló vitézséget, erőt, bátorságot. Adj a haza fiaiba és leányaiba is igaz s hazáért lángoló szívet, hogy miként itten e falak is bizonyítják, a vész idején a köz ellenség ellen, asszonyaink, honleányaink szívébe is férfi-lélek költözzék. Legyen e várromjaiban is a magyar nők honszerelmének örök emléke!

Tartsd meg és áldd meg a te magyar anyaszentegyházadat, hogy annak minden felekezete, a Te tiszteletedben, a haza szeretetében, a közerkölesiség s a közműveltség terjesztésében versenyezzenek s egymást úgy szeressek, mint jó testvérek, mint az egyetlen Krisztusnak tanítványai. Áldj meg óh Uram! minden népeket, akik e magyar hazában találtak megnyugvó helyeket, jó királyunk árnyékában.

Örök Isten! téged az elsuhanó idők meg nem változtatnak, mi pedig csak maiak, tegnapiak

szokásban van Spanyolországban s egy kis papírszelet gyakran utat nyit elzárt szívekhez. Am ezuttal másként esett. Don Ramiró ezerszemű volt s rögtön zsákmányul ejté levélkémet, mely csak annyit tartalmazott: „Szeretlek . . . és . . .”

— De ez az egy szó gyújtó szikra volt, mely lánggra lobbantotta Don Ramiró haragját.

— Ugy van. Te hát a papíron az állt: „Szeretlek és holnap reggel itt várni foglak.”

— A légyotton aztán természetes, hogy Don Ramiró jelent meg . . .

— De magával hozta szép feleségét is. Sohase feledem el, a mint kék bársony-ruhájában fellegszerű esipke-mantilába burkolózva, sötét hajában illatos rózsákkal a mór-palotában megjelent. Aixa szultánát véltem látni s vártam nyomában a szerály gyöngyeit. E szép nő látára szivem hevesebben dobogott; elgondoltam, hogy ha férje kardja a tulvilágra küld, akkor ezek a gyönyörű szemek talán könyezni fognak értem s talán olykor eszébe jutok azokon a bűbajos estéken, a milyenek csak Granadában vannak, telve virágillattal, szerelemmel, zenével és holdsugárral.

— A nő csak nem nézte végig a párbajt?

— Sőt igen, férje akaratából. Don Ramiró elve volt, hogy a nőnek ott kell lennie, ha két férfi érte viv s így kivenni részét a roszból, melyet másoknak okozott. Ha ezt divatba hoznák, talán nálunk is kevesebb volna a párbaj, mert a néző

hölgyek gyöngye szíve idején megakadályozná ezt a szabadalmazott gyilkolást.

— A donna talán közbevetette magát?

— Korántsem. Ó spanyol nő volt, a ki nem egy viadort látott már holtra sebezve elesni. Nyugodtan helyet foglalt egy fülkében, nagy legyezőjét szétártta és lengette vele magára az illatteli fuvallatot, mintha csak az operában lett volna. Hideg futott át tagjaimon; ha én ölöm meg Don Ramirót, mit fog hozzám szólani ez a csodaszép asszony? Atkoz-e majd? Vagy nyugodt taglejtéssel távozik, a mint jött? Fog-e szólani hozzám? Mert eddig még nem beszéltem vele. Ezek a gondolatok kintáltak s nem hallgattam Don Ramiró szavait, a ki sérelméről beszélt, nem gondoltam hazámban visszahagyott szüleimre, feledtem multat-jövőt, csak Diannát láttam s volt valami a langyos, napfényes levegőben, a mi izgatott. Mondhatlan gyönyört éreztem, mikor kivont kardom megesillant; azt hittem, egy összekuszált kérdést vágok ketté vele. . . .

— Nos, és ? . . .

— Itt egy sor pont következett, — nem gondoltam tovább semmit, vityunk. Egyszerre csak áttekintek a villogó kardok ellenséges mozdulatain Diannához; azt hittem: remegni, sápadozni látom, hisz egy emberletről van szó, kettőnk közül egyiknek meg kell halni az ő mósolya miatt. Es im, Dianna a műrtusudvart körülfutó karzatra függeszté szeméit! Egy festő készített ott vázlatokat; tegnap is ott ült, most a megbontott díszítmények közül előre toltá göndör fejét.

Olyan volt, mint egy antik szobor, beszédes minden vonása, kifejező ifju alakjának minden mozzanata. Egy virágzó műrtus-ágot dobott el üdvözlés gyanánt a donna ölébe, mire az legyezőjére esőket lehelt, olyan tekintettel, a mitől szemem elborult; nem fedeztem magamat és Don Ramiró aczélja oldalomba hatolt.

— Ah! Oh! . . .

— Ne sajnáljanak, kérem. Én pár hét múlva meggyógyultam, de azalatt a fiatal festő tőre másvilágra küldte Don Ramirót, a szép Dianna pedig férjhez ment egy angolhoz, a ki többszörös milliómos.

— És a festő?

— Az híres ember lett. A Darró-völgyi képek megalapították szerencsését; lefestette a zuhogó Darrót is és az Alhambrát, egyik fülkében Diannát helyezve el úgy, a mint először látta. Ezt a képet én vettem meg, odaadtam érte egész apai örökségemet, magas ára volt, de nem sajnáltam érte a pénzt, mert remekmű volt. Azután elégettem a képet, hogy ne esdálja senki.

— Hisz az eredetiben még sokan gyönyörködhetnek!

— Csakhogy az eredeti Albion ködös éghajlata alatt elbetegesedett, összeesett, elfonnyadt; csak romja a multnak, élő példája annak, mint lesz semmivé a külső szépség, melyet gyakran esedálva bámulunk, de hervadásakor sajnálva látjuk a nemes szív és tiszta lélek hiányát.

vagyunk, kiket a tűnő idők elenyésztettek; de hadd enyészzenek el idők idők után, hadd enyészszünk el magunk is, csak maradjon örökké Magyarország, a magyar nemzet, mindvégig és legyen abba nagynak, kicsinynek állandó boldogsága! Tartsd meg, amit egykor ígértél Ezékiel próféta által, „hogy kötsz velünk örökké való frigyet.” (Ezék. 16: 60. 63.)

Mózes a népért imádkozott a Nébó hegyén s te meghallgatád kérését: megadtad Izraelnek „a téjjel mézzel folyó Kánaánt”: oh hallgasd meg most a te öreg szolgádat Aront, Munkács hegyén, midőn nemzetéért könyörög, hogy a magyar nemzet dicsőítsen téged nemzetségről nemzetségre mindörökké. Amen.

Mindezeknek utána: Áldjon meg tégedet Istennek népe, magyar nemzet az Ur és őrizzen meg tégedet. Világosítsa meg az Ur az ő orcáját te rajtad és könyörüljön te rajtad. Fordítsa az Ur az ő orcáját te reád s adjon békességet néked. Amen.

— **Külföldi hírek.** (A szerb hadsereg felfegyverkezése.) A szerb kormány szerződést kötött Bazen K. Jean antwerpeni és Brack Nanden brüsszeli fegyvergyárosokkal 30—30 ezer darab fegyver szállítására. A kormány egyidejűleg tárgyalásokat folytat egy oroszországi gyárral is ágyú szállítása iránt. A régi fegyvereket a milícia (népfelkelők) közt fogják fokozatosan kiosztani. — (Miniszterváltás Törökországban.) Ujabbán ismét török miniszterváltásról szóló hírek keringenek. A nagyvezérséget állítólag Kucsuk beynek ajánlták fel, a ki azonban ez állást nem fogadta el. — (Megcáfolt eljegyzési hír.) A nápolyi hercegnek Milenával, a montenegrói fejedelem leányával történt eljegyzéséről elterjedt híreket teljesen alaptalanoknak jelenti egy római távirat. — (A Petrovics-dinasztia jubileuma.) Cettin-jében, az uralkodó Petrovics Njegos dinasztia kétszáz éves jubileumára nagyban folynak az előkészületek. Montenegró egész népessége lelkesen készül a jubileumra. — Számtalan küldöttség hódoló feliratokat fog átnyújtani. Az ünnepély szeptember 19—21-ig fog tartani.

A magyar bírák.

A midőn az ezredév refleksiókra ösztönző hatása alatt végig tekintünk nemzeti intézményeinken, kutatva, hogy a hosszas küzdelmek után melyiknek mennyit köszönhetünk az egész művelt világ állta elismert sikereinkből: lehetetlen hálával és elismeréssel nem gondolnunk bírói karunkra.

Még egy emberöltő sem mult el azóta, a mikor a közigazgatástól az igazságszolgáltatást elválasztották s a magyar bírói kar mégis mind jogász, mind pedig társadalmi tekintetben szép pozíciót vívott ki.

Es ez annál elismerésre méltóbb, mert azzal, hogy a főszolgabíró, meg az alispán átadta ügykörének egyrészét a járásbíróknak meg a törvényszéki bírónak, nem adta át egyuttal a népben századokon át meggyökerezett tekintélyét is. A magyar alsó bíróságok ugyszólván, mint

idegen, átültetett intézmény szervei kezdték meg fontos működésüket és pedig oly zilált jogviszonyok között, a melyek rendezése még most is csak félig van készen.

A magánjogi téren, gyökeresen megváltozott, megújított viszonyok közepette csakis ósdi, elavult jogszabályokra támaszkodhattak, melyek a törvények, a corpus juris, a helyhatósági statutumok, királyi és törvényhatósági rendeletek konfuzus összevisszaságában nagy részben használhatatlanok voltak. A magyar bírának óriási szorgalomra, körültekintésre és jogász elmére volt szükségük, hogy helyüket megállhassák a kezdet nehézségeiben. Es a szemünk előtt folyt le az óriási munka, melyel bíróságaink elavult magánjogi intézményeinket ócska mezükből nyomról-nyomra kihámozták, közgazdasági fejlődésünknek leghatalmasabb tényezői között szerepeltek s bánatos tapintattal építették föl lassankint a magyar magánjog új épületét, itt-ott reczipálva egyes elveket, de legtöbb helyütt a hazai talajból fejlesztve azokat. A magyar bírói praxisban egy modern, a viszonyainknak megfelelő, a haladásnak tért nyitó magánjog elveit látjuk kifejezedni: csak szerencsés kezű kodifikátor kell hozzá, hogy jogéletünknek a kodifikáció terén mutatkozó hiányai is orvosolva legyenek.

A büntető jog terén nem kevesebbet köszönhetünk a magyar bírói praxisnak. A személyes szabadság védelmének, a társadalom bajait gyógyítani törekvő humanizmusnak finom szálaí fonják át büntető praxisunkat, a mely a büntető kodex megalakítása után sem merült el a sablonokban, hanem lépést tartva az idővel, ma mindenfelől irigyelt magas fokón áll.

Nem hagyhatjuk szó nélkül azt a nagy munkát, a melyet bíróságaink a legutóbbi pár esztendő felőle reform-érában végeztek. Egy szervezeti, eljárási és anyagi törvény a másikat követte s az igazságügyi miniszter hivatalos kijelentései szerint az új dolgokat a magyar bírói kar, bár nagy munkával, de zökkenés nélkül emésztette meg, sőt a lakosság tudatába is alig várt mértékben vitte át.

Mint nemzeti, társadalmi és kulturális életünk munkásai nagy érdemeket szereztek a magyar bírák. Sok helyütt élén vannak a társadalmi életnek, a humanitárius és kulturális társadalmi mozgalmaknak. Egyes nemzetiségi vidékeken valóságos apostol-munkát végeznek.

Es — mindnyájan tudjuk azt is — hogy ezen sokoldalú munkásság elismerése a bírói kar dotációjában absolute nem jut kifejezésre. Az utóbbi években e téren is történt némi haladás. Kétségtelen az, hogy bíráink ma jobban vannak javadalmazva, mint a közigazgatás emberei. Azonban, hogy bírósági intézményünk a közigazgatáshoz képest oly aránytalanul nagyot fejlődött, azt nem tulajdoníthatjuk ennek a különben is nem rég szerzett anyagi előnynek, hanem csak az egyéni kiválóságok hosszú sorának, a melylyel a magyar bírói kar méltán dicsekedhetik. Bíráink javadalmazása még jelentékeny javításokra szorul. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy egy intézménye sem hálálta meg jobban a nemzetnek a hozott áldozatokat, mint épen a bíróság.

Az ezredéves ünnepekben tehát azzal az öntudattal vehet részt minden magyar bíró, hogy a fölmutatott haladásban neki is része van. A nemzet pedig hálával és büszkén tekint azokra a férfiakra, a kik haladásának oly fontos és munkás tényezői voltak.

Hírek a kiállításból.

A kiállítás zsürije.

A kereskedelemügyi miniszter immár ki-nevezte az ezredéves kiállítási zsürinek a tagjait. A zsüri elnöke Wekerle Sándor, titkára és előadója pedig hivatalból Gelléri Mór. A kiállítás titkára, a zsüri titkárjának helyettese dr. Ballai Lajos miniszteri titkár. Most még csak azoknak a zsüritagoknak a kinevezése van hátra, a kiket a kiállítási országos bizottság elnöke a vallás- és közoktatásügyi, meg a honvédelmi miniszterrel való egyetértésben nevez ki.

Történelmi felvonulás.

Több magyar festőművész érdekes tervet készített egy történelmi ünnepélyre, mely a kiállítás területén folyna le. Az ünnep egy felvonulásból állna, mely a magyar történelem egy kiváló mozzanatát mutatná be. Igy tervben volt Mátyás hevonulása Budára és Rákóczy Ferencz fogadása a szultánnál stb. A felvonulás dolgában tegnap értekezlet is volt a Balatoni csárdában. Az értekezleten Alpár Ignác, Pállik Béla, Pártos Gyula, Margittai Tihamér, Mesterházy és mások vettek részt. — Az ünnepet augusztus hó végére tervezik.

A holnapi népünnepély.

Nemcsak Debreczenben, de a közel vidéken is általános várakozás tárgya a szépséges Nagycsárdán holnap, vasárnap, délután megtartandó millenniumi jótékony-üzeli népünnepély.

A társaságban, családi körökben, összejövetelekben erről beszélnek s a rendkívüli érdeklődés a belépti-jegyek nagy mennyiségben való előjegyzésében is nyilvánul.

A népünnepély programja immár megjelent egy nyolcz oldalas füzetkékben, melyben részletesen fel vannak sorolva először az ünnepélyre vonatkozó tudnivalók, a látványosságok, a szórakoztató dolgok és helyek, mutatványok, különféle versenyek, végül a hangverseny és műkedvelő előadások műsora.

Először is jelezve van benne, hogy az ünnepély délután 2 órakor kezdődik s az elzárt színhelyre diadalkapukon és pompás diszítések között lehet bejutni.

Belépti-díj 20 kr.; gyermekek és katonák őrmestertől lefelé 10 krt fizetnek. A pénztárak a nagyerdei csöszház körül, sőt ha szükség lesz rá, a helyi vasút több állomásán is lesznek. A beléptijegyeket a rendező bizottság kérésére feltűnő, helyen kell viselni, hogy megszólításnak ne legyen kitéve senki.

Az ünnepély kezdetét ágyulövések jelzik, mely után a területen felállított több mint 10 népzenekar egyszerre játsza a Rákóczy-indulót.

Feltáruznak aztán a közönség előtt a különféle szórakozási és mulató helyek kellemei: az Eldorádó, a makk-hetes csárda, a „Téli lyukas” csárda és fánksátor, kávéház, cukrászat, mézes-sátrak, tündérbert, laczi-konyhák, „Talpig-rongy” és „Világ-végi” csárdák, millenniumi bazar stb.

A gyermekek számára külön kínálkoznak az „ennivaló kapu”, esupa édeségekből (szentjános-kenyér, kifli, percz, füge, cukor, mézeskalács) készítve, melyen keresztül haladva a „kétszáz ajándék” helyéhez érkeznek, ahol magasan kifeszített drótokon függ majd a sok játékszer, a sok gyermekszemnek és szájnak való csecebecse, édesség s egy kis ügyesség-gel könnyen hozzájuk lehet férni. A „gyermekek játszótere” újabb alkalmat nyújt ajándékok szerzésére.

A vigadó előtt zenekar és dalesarnok felváltva működnek.

A versenyek délután 4 óra után kezdődnek következő sorrendben: 1. gyermekfutóversenye, 3 díjjal; 2. birokverseny 3 díjjal; 3. veloczipéd-verseny 3 díjjal; 4. zsákban futás, 3 díjjal; 5. lekvaros kenyérverseny (tréfás verseny), 3 díjjal; 6. lóversenyek: jockey-verseny; 7. urak versenye; 8. hölgyek lóversenye; 9. urak akadályversenye; 10. debreczeni talyigások versenye. Végül, ha az idő engedi, tüzfecskendőverseny.

Panoráma, czirkusz, körhinta, czél-lövészet, gyorsfényképész állanak rendelkezésre.

Alkonyat tájban lesz a *léggömb-bocsátás*

Ezt követőleg a jury összeül és megállapítja ki a legszebb polgárleány és leány, kik aztán emléktárgyakat kapnak.

Este 8 órakor nagy tűzijáték lesz, melyet Leidenfrost Armin kereskedő rendez.

Ezután a hangverseny és színelőadás — melyek műsorát már közöltük — zárja be a népnepélyt.

Most már csak az idő kedvezzen.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A miniszterelnök utja.

Budapest, július 25. Ischlből jelentik, hogy Bánffy miniszterelnök onnan tengerifürdőbe, Osztenébe, utazott.

Ujságírók és rendőri brutalitás.

Budapest, július 25. A budapesti újságíró egyesület küldöttsége Mikszáth Kálmán elnök vezetésével ma tisztelgett Latkóczy belügyi államtitkárnál Affendákisz megérkezésekor elkövetett rendőri brutalitások, illetőleg a hivatásuk teljesítése közben bántalmazott hírlapírók ügyében. Az államtitkár reméli, hogy a rendőrfőkapitány megadja az elégtételt. A maga részéről felebbezés esetén szintén feltétlen szigorral fog eljárni.

A kigyuladt földalatti vasút.

Budapest, július 25. A földalatti vilamos vasút leégett kocsija dolgában ma megtartották a vizsgálatot. Kitént, hogy a könnyen végzetessé válhatott tüzet el-tussolni igyekeztek, azt mondván, hogy semmi sem történt. Ujabb intézkedéseket nem tettek. A hatóság megengedte, hogy a kocsi a megrongált vezeték kijávitásával újból közlekedjenek. Allitóltag estére újból megnyílik a forgalom.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattár a feleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Othon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Famunkatartás. A közügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

A debreczeni kir. járásbírószág szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

— **Isteniszteletek.** Holnap, vasárnap, a helybeli templomokban a következő lelkészek szolgálnak az isteniszteleteknél. A református templomokban d. e. 9 órakor predikálnak: a nagytemplomban *Mindszenti* Imre, a kistemplomban *Milrovics* Gyula, a Kossuth-utcai templomban a pozsonyi ev. ref. egyház misszionáriusa, az ispotály-templomban *Szilágyi* Imre. A róm. katolikus templomban: reggel hét órakor *Pálffy* Béla, kilencz órakor dr. *Wolaffka* Nándor püspök misézik, utána a szent beszédet dr. *Jordán* Károly tartja. Fél tizenkét órakor *Kovács* Márk mond eszemes, szentmisét. — Délután három órakor a veesernyét s utána négy órakor a rózsafüzér-társaság ajtatosságát dr. *Wolaffka* Nándor püspök végzi. Az ág. ev. templom orgonajavítás miatt zárva lesz.

— **Személyi hír.** Dr. *Wolaffka* Nándor püspök ma este a Budapestről jövő gyorsvonattal három hétig tartott szabadságáról hazaérkezik. — *Komlóssy* Dezső egészsége helyreállítása czéljából Karlsbadba utazott.

— **Segélygyűjtés az ev. ref. templom számára.** A pozsonyi újonnan alakult ev. református egyház lelkésze, Balogh Elemér, városunkba érkezett abból a czélból, hogy a pozsonyi ev. ref. templomot a Debreczenben eszközöndő gyűjtés által gyarapítsa. Mivel a pozsonyi református egyház az ország nyugoti határszélén a tótság és németiség közt a magyar nyelvnek, a pánszláv és germán hajlamanak ellenében a magyar állameszmének is egyik védbástyája, melegen ajánljuk a köztünk időző Balogh Elemér pozsonyi lelkész ur kérését polgártársaink figyelmébe. A pozsonyi ev. ref. templomalap javára szánt adományokat szerkesztőségünk is szívesen veszi és közvetíti. Balogh Elemér ur holnap d. e. predikálni is fog a *Kossuth-utcai* templomban.

— **Tanárjelölések a kollégiumban.** Holnap délelőtt tíz órakor az akadémiai tanári kar *Sass* Béla igazgató elnöklete alatt ülést tart az akadémiai tanszékre beiratkozott pályázók ajánlási sorrendjének megállapítása végett. Közvetlen ezután közös tanárkari ülés lesz ugyancsak az ajánlás tárgyában.

— **Kiss Albert ellenfele.** E czimű újdonságunkért nekünk tör a *Debreczen* tegnapi számában és hamis okoskodással úgy tüntet fel minket, mintha mi a székelyhidi kerületben mandátumot vadászó Fáy Andrással, aki a *Debreczen* szerint *néppárti töredék* jelöltje, szövetségünk volna a liberalis Kiss Albert ellen. Laptársunk támadásából megállapíthatjuk, hogy 1., figyelmesen nem olvasta el sem a nagyváradi lapok tudósításait, amelyek először adtak hírt a szent-jobbi programról, sem a mi lapunknak amazok után írott közleményét; 2., nem ismeri a néppárt legsarkalatosabb elveit. Mert különben nem mondaná, hogy Fáy András is néppárti szekeret tol, holott programbeszédében nyíltan a kath. papi javak szekuralizációját követeli s rólunk sem állítaná, hogy néppárti jelölttel szövetséget kötötünk, hiszen szövetségekről nem szokás úgy emlékezni meg, ahogy mi tettük Fáy

András szerepléséről. Arra nézve, hogy Kiss Albert ur annak idején bőven kivette részét az egyházpolitikai küzdelmekből, — csak azt válaszoljuk, hogy megsértenénk Kiss Albert ur lelkiismereti meggyőződését és önértetét, ha feltételeznénk róla, hogy ő azt a küzdelmet nem magáért a dicső eszméért, hanem a kormánypárt kedvéért vívta vagy hogy azzal lekötölte magát iránt. Egyébként pedig nem neheztelünk laptársunkra e legujabb kirohanásáért se. Hanem mint jó kereszténynek, megbocsátunk neki, mert nem tudta, mit eselekedett.

— **Bizottsági tagok értekezlete.** Id. Csanak József a városi bizottsági tagokat holnap délelőttre a városháza nagy termében értekezletre hívta össze, hogy a városháza építésének dolgát a közgyűlés előtt megbeszélhessék.

— **Egy nagy uradalom felosztása.** A gróf Csáky-nemzetség a napokban Lőcsén közgyűlést tartott, melyen a család 12 nagykorú tagja vett részt. A tanácskozássok tárgya, egyéb családi ügyeken kívül egy nagy fontosságú és nemzetgazdasági tekintetben is nagy kihatású ajánlat volt, melyet egy belga szindikátus nyújtott be a családhoz: biharmegyei mintegy huszezer holdnyi javainak bérlete iránt. Az alkotó részvénytársulat a javakat 30 évre akarja bérbe venni és azokat oly módon kihasználni, hogy felosztaná a nagy területet vagy 50 holdból álló kis gazdaságokra, melyeken felállítaná a szükséges épületeket, felszerelné azokat gazdasági eszközökkel, haszonmarhával, vetőmaggal, egyszóval: mindennel, a mi megművelésükre szükséges. Az ily „farmrendszer“ szerint létesített tanyákra telepítene azután Békés, Bihar-, Csongrád-, Csanád-, Hajdú- és más vármegyékben, lehetőleg magyar és csak kisebb számban tót, de mindenkor fiatal és munkaképes telepeket, átadván nekik hosszú tartamu bérletbe a teljesen felszerelt tanyákat. Így létesülne hazánkban egy régóta kívánatos egészséges „bérlo osztály“, melynek megélhetése és fölvirágozása továbbá biztosítva volna a vállalat azon módja által is, mely szerint a „farmerek“ nyers terményeinek értékesítése, esetleges földolgozása és nagyobb hasznosítása a vállalkozók által czélszerű központokon felállítandó malmok, szeszyárak, hízalók, tejgazdaságok és hasonló telepeken történnek. A birtokos család „elvben“ és a szükséges kautélák mellett, elfogadta az ajánlatot. Nagy érdeklődéssel néz a fejlemény elébe nemcsak az első sorban érdekelt család, hanem hazánk gazdaközönsége is.

— **Árvaügyi bizottsági ülés.** A debreczeni ev. ref. egyházi bizottsága f. hó 27-én délután 5 órakor ülést tart az egyház tanácsstermében. Tárgy: Folyó ügyek.

— **Zsilinszky a protestantizmusról.** Zsilinszky Mihály államtitkár az újonnan szervezett aradvidéki ág. hv. evang. eszperesség első gyűlésén nagyhatású megnyitót mondott. Lelkesedéssel hallgatták fejtegetését a protestantizmus jótékony hatásáról a magyar nemzet erős kifejlődésére; a protestáns egyház iránya mindig egy volt a nemzetével, ezután is így legyen. Az itt-ott felütődött pártoskodás megölheti az egyházban az együttműködést. Ajánlja, hogy a protestantizmus mindig fölvegye a haladás eszméit. Beszédét jegyzőkönyvbe foglalták.

— **Apostoiok oszlása.** A debreczeni új szintársulat tagjai a tegnapi napon Komáromból elszéledtek a szélrózsa minden irányába. *Komjáthy* János sziniszagató kisebb társulattal Bikszádon fog husz előadást rendezni, amíg társulatának legtöbb tagja szabadságot élvez. —

A hajnali vonattal városunkba érkeztek *Kiss Irén, Püspöky Imre és a Znojemszky család*, de a mint értesülünk, még mások is jönnek Debreczenbe, a hol a vakációt eltölteni akarják.

— **A kir. tábla udvarkertje.** A debreczeni kir. táblának Széchényi-utcai pompás új palotája készen áll, csupán a berendezésre várakozik. A palota belső, négyszögű, széles udvarát, hol még néhány hét előtt gödrök, kötörmelékek riasztottak a hepe-hupás talajon való járás-keléstől, most már gyönyörű virágos kertté varázsoltta *Heykel Ede*, a kollégium kitűnő főkertésze. Az udvarkert előállításához 220-nál több talyiga erdei földet szállítottak. — Az udvar közepe ki-domborodik s azon remek virággyak gyeplő-szőnyeg szegélylyel pompáznak. Köröskörül kavicsos homokkal fedett, ledöngölt sávnyok húzódnak. Erdemes a megtekintésre.

— **Dohánygyári munkások mulatsága.** Az lesz csak a multság, amelyet a helybeli magy. kir. dohánygyár munkásai rendeznek augusztus 1-jén (szombaton) oda kinn a hűvös Nagyerdőn, a vendéglő tágas tánctermében. Ezer fiatal szép leány készül boldog édes vágygial erre a táncmulatságra; most kapjon az alkalmon a táncos ifjuság. Siessen jegyet váltani az augusztusi multságára, hogy minél kevesebb petrezselyem kerüljön piacra ezer jó táncos nő között. A belépti-díj személynként 80 kr. Jegyek előre válthatók a buzgó rendező-bizottság tagjainál, este pedig majd a pénztárnál. A tánc, melyben magyar a tulnyomó, este 8 órakor kezdődik és biztos, hogy világos reggelig tart. Mert Veres Tóni fogja huzni a talp alá való. A multság tiszta jövedelme jótékony-célra megy: a munkások saját beteggye-lük javára fordítják. Ezért felülfizetéseket is szívesen fogadnak és — amint szokás — hirlapilag nyugtáznak.

— **A gyakorlat áldozatai.** Arad környékén nagy dandár-gyakorlatok folynak, amelyben részt vesz a 15. huszárezred is. A gyakorlatok alatt a roppant forrás miatt sok katona kidőlt és egyéb szerencsétlenségek is fordultak elő. Erről a nagyváradi lapokban a következőket olvassuk:

Már a nehéz és rengeteg sorban koresztültvitt menetelés is, de főleg a folyton erősebbé vált hőség folytán sorban kidőlték a szívósabbak, edzettebbek is. Valami 110-en mondták föl a pályázatot, köztük több önkéntes, kiket aztán kocsira raktak s úgy vittek az ezred után. A kik pedig a kocsikra el nem fértek, azok ott maradtak az utszélen, a hová ledültek kimerültségükben, míg nem magukhoz nem tértek s lassan hazavánszorgtak az ezred után a várba. A huszárságnak is volt egy súlyos sebesültje. Pokorny Herman lóva is megbokrosodott s ledobta lovasát; a tábornok azonban mint kitűnő lovas, nyomban nyeregben termett. A harcznak sok nézője akadt, a civilek között is főleg a biciklisták voltak nagy számban képviselve, kik között dr. Wiener Gyula orvos nem egy kidült, vagy napszúrást kapott katonát részesített nyomban segélyben. Ezek a katonai gyakorlatok — a mit a váradi lapok is csak fentartással közölnek — két emberéletet kívántak áldozatul. Egyik közhuszárlováról leesett, s ha igaz a hír, melyet különben szemtanuk mint igazat állítanak, szörnyet halt. Egy gyalogos közlegény pedig a tikkasztó forrásban napszúrást kapott és szintén meghalt. Két huszár lováról leesve karját törte. Lebukott a lóról *Nechvalsky* tábarnok is, de szerencsére komolyabb baja nem esett. A gyakorlaton részt vett legöregebb katonák sem emlékeznek arra, hogy

valaha ehhez hasonló strapát állottak volna ki. Az önkéntesek csaknem valamennyien kidültek, olyanok is, a kiket minden fáradságot elbíró fluknak ismertek.

— **Hová lett az alispán?** A Reggeli Ujság beszéli a következő multságos kalandot, amely *Rásó Gyula* kir. tan. alispánal esett meg: Érdekes izgatottságot szült tegnap délelőtt Szoboszlón az a különös dolog, hogy *Rásó Gyula* kir. tan. alispán, kinek reggel a ma megtartandó tisztujtás céljából a képviselő-testület megalakítása végett oda kellett volna érkeznie, — nem jött meg. Lapunk egyik tudósítója, ki szintén Szoboszlóra utazott a gyorsvonattal, a debreczeni vasuti állomásnál látta az alispánt, az első osztályú váróteremben s ezt tudára is adta a szoboszlóiaknak. Ő meg is érkezett épen és minden hiány nélkül, de az alispán nem volt sehol. Ezért csodálkoztak a dolgon szerfelett a szoboszlói városházánál. Már tíz óra volt, de még mindig nem érkezett meg. Rögtön sürgönyöztek Debreczenbe, de válasz egészen tizenegy óráig nem jött. Vajjon mi történhetett? A városházán nagy volt az izgatottság és türelmetlenség s már-már szét akartak oszlani, mikor örült futásban két lótlót vont kocsit állott meg az épület előtt. Az alispán ült benne. Persze, lett mindjárt öröm. Siettek a szeretett alispán elé s tudakozóknak kezdtek, hogy miért késelt. Az alispán az ő kedélyes modorával, de némi boszankodással beszélte el, hogy tévedésből a derecskei vonatra szállott fel és csak a Szepesi Sóstónál vette észre, hogy rossz helyen jár. Sóstón aztán nagy nehezen kapott egy kocsit s így érkezett meg Szoboszlóra összezezdva, porosan az átkozott forrásban.

— **A 20 frton alóli kereskedelmi perek** jogi illetékessége ügyében egy kuriai döntvény tudvalevően teljesen megváltoztatta a helyzetet, a mennyiben e pereket a községi bíráskodás körébe utalta. — Annak idején az igazságügyminiszter a kuria döntvényét meg akarta változtatni, de azután jobbnak látta, hogy az ügyvédi és a kereskedelmi kamarák vették kezükbe a dolgot. A kassai ügyvédi kamara fogalmazta meg az erre vonatkozó memorandumot, melyet az összes ügyvédi és kereskedelmi kamarák támogatásával az országgyűlés elé fognak terjeszteni.

— **Hanke Emil meghalt.** A debreczeni ügyvédi karnak egy tevékeny s közbecsülésben álló tagja, *Hanke Emil*, hunyt el tegnap. A szomorú esetről, amely széles körben talál őszinte részvétre a család a következő gyászjelentést adta ki: „Özv. Hanke Emilné szül. Kosztinek Karolina maga és gyermekei; József, Emma, Zoltán és Tibor, továbbá özv. Hanke Leoné szül. Kis-szántói Dobozi Emilia, Hanke Kálmán cs. és kir. huszárörnagy, Hanke Lajos és neje Ambrus Margit, Hanke Ádám nejjével Zachariás Erzsébettel és Géza fiokkal, Hanke Leo és neje Nánássy Róza, a számos rokonság nevében is a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtethetlen jó férj, a drága jó apa, gyermek, testvér, vő, nagybátya, sógor és rokonnak *Hanke Emil* köz- és váltóügyvéd, a depr. róm. kath. egyház-községi bizottmány, iskolaszéki tag és a Thérézianum róm. kath. árvatartó intézet pénztárnokának 45 éves korában, boldog házasságának 15-ik évében, a halotti szent-ségek ájtatos felvétele után, f. évi július hó 24-én déli 12 órakor, hosszas szenvedés után történt esendes elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 26-án d. u. 5 órakor fognak Tekey utcai 2173. sz. háztól a róm. kath. szentegyház szertartása szerint a Szent-Anna-utcai róm. kath. temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmiseáldozat folyó hó 27-én d. e. 9 órakor fog az Eggek Urának bemutatni. Debreczen, 1896. július 24. Csendes legyen síri álma, legyen áldott emlékezete!” — A temetést Kernáts temetkezési intézete rendezi.

— **Felülfizetések.** A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének dalköre által f. hó 18-án megtartott jubiláris dalestélyon a dalkör alapja javára felülfizettek: *Sesztina Jenő* 5 frt, *Kostya János* 2 frt, *Püspöki Lajosné* 2 frt, *Várray János* 2 frt, *Nagy Lajos* 1 frt, *Lukács Jánosné* 1 frt, *Mayer János* 1 frt, *Sziff Aladár* 1 frt, *Debreczeni Gyula* 1 frt, *Molnár Ferencz* 1 frt, összesen 17 frt.

— **Negyvenmillió hiány.** A *Petit Journal*, mint a francia fővárosból táviratozzák, egy nagy botrányról hoz hírt, mely a párisi községi közigazgatásról fogja lerántani a leplet. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a városkasszáiból negyven millió frank hiányzik. Ez a hiány azonban nem sikkasztásból keletkezett, hanem inkább a községtanácsnak könnyelmű gazdálkodásából és bizonyos nagy alapoknak meg nem engedett fölhasználásából. Az ujság híre Párisban nagy szenzációt keltett.

— **Párbajozó szerzetes.** Kassáról írják a következőket, a melyek a lovagias ügyek sokféleségét egy igazán különös ujjabbal tetézik. Az Abauj-Kassai Közlöny szerkesztőjét, *Timkó Józsefet*, párbajra hívta ki *Peczkó József*, a premontrai rendből nemrég kilépett áldozó pap, aki most legjobb kilátásokkal pályázik a debreczeni kollégium új akadémiai tanszékére. *Timkó* lapjában hevesen megtámadta *Peczkót*, amiért kilépett a rendből. *Timkó* segédei nem engedték meg a párbajt, mire a volt barát természetesen more consueto gyávanak és rágalmazónak jelentette ki *Timkót*. A különös affér, a melyről most sokat beszélnek Kassán, az esküdtszék előtt fog folytatódni.

— **Az erényes svájciak.** A genfielk elhatározták, hogy „szépségverseny“-t fognak rendezni. Ez ellen a svájci német sajtó erőlyesen kikel és így nyilatkozik:

Reméljük, hogy egy svájci nő sem fogja magát odaadni az efféle skandalózus dologra; reméljük, hogy egy férj, akiben egy kis becsületérzés lakozik, nem fogja megtűrni az efféle dolgokat. Ily dolgok megeshetnek Amerikában, Belgiumban, Magyarországon, de azt az önmegbecstelenítést Svájcban eltűrni nem szabad, hogy valaki marha módjára kiálltassa és mutogassa magát.

— **A debreczeni zene-egylet** igazgató választmányja — mint már tegnapi lapunkban megirtuk — tegnapelőtt ülést tartott, a melyen több fontosabb természetű ügyet intéztek el. Elhatározta az igazgatóság, hogy az egylet működő tagjai számára a még hiányzó hangszereket *Sternberg Ármán* budapesti hangszergyárostól beszerzik, a meglévő és kevésbé jó állapotban levő hangszereket pedig kijavíttatják. Határozatba ment tovább az is, hogy a jövő héttől kezdve az igazgató-sái tagok közül egy hetenként felváltva más által napi bizottságot tart. Tiszte lesz a próbára meg nem jelenőket fölírni s egyáltalán a rendre felügyelni. Az elmaradó tagok igazolatlan mulasztás esetén pénzbüntetést fognak fizetni. Az egylet a városi tanácstól gyakorló helyül iskolai tautermet kér ki. A kérvény megfogalmazásával a titkárt bízzák meg. Az egyleti tagok óhajják, hogy egyenruhájok legyen, a melyben nyilvános szereplések alkalmával jelenjenek meg. E tekintetben az egyenruha engedélyezése tárgyában a belügyminisztériumhoz felterjesztést intéztek. A városi tanácstól már régebben kért 800 frtos segélyt megsürgeti az egylet. Végül elhatározzák, hogy évi háromszáz forint fizetéssel egy karmestert szerződtetnek, a kinek kötelessége lesz naponta két órán át tanítani a zenekart. A karmesteri állásra a pályázat kiírását az elnök magára vállalta.

— **Makáma a családi boldogságról.** Egy tyúk kapirgál, — szemébe vajúkál, — s a mint ka-

par, bár nem akar, — titkot vakar. Gazdasz-szony nézi, majd megigézi és ilyen formába beszél hozzája: „Hess-ki innen, dolgod itt nincsen, — lám a szemetet mind széjjel szeded. Hess ki mondom, mert tyuk fejedet megkoppintom!” — Bár a tyuk szelid, jó, — nem fog rajta a szó . . . Hanem hamar, tovább kapar — s a mint így hányja a szemetet, szeméből kirug „egy papirszeletet. S mintha a betűket ismerné rajta, a félszemével ép úgy gusztálja. Látja az asszony . . . „Ej, mi lehet?” s a tyuktól elveszi a levelet. Hát biz ez gyönyörű irka-firka, — ninesen alatta, hogy ki írta — hanem a gyanu ördögül kivigyorog a sorok közül. „Ma este 9 órára odamehetünk vacsorára!” Ez az egész! S minő merész! Egyszerű dolog nyitja, férje zsebéből kihullt a firka s az asszony nem is sejtette mi az? midőn kiséperte. Dehogy üzi most a tyukot ki — sőt így szól hozzá: „Pityi-dutyi!”

Megérkezik este nyolcz óra, férjürem jön-megy erre-arra és ajka lön nyájas, beszédes: „Egy barátom vár, mennem kell édes!” Beszélgetnünk kell sok mindenről — szó lesz ma este a pártszervezésről. „Meny-nyire sietsz! uram! Gondolom, korán van!” — „Fontos ügy édes, a haza ügye!” — „Jó jó, csak egy kissé ülj le!” „Hiszen úgy is kilencz órára vagy édesem meginvítva!” S az asszony elveszi a levelet, a férj mereszti rá szemét. Az asszony nyelve pereg, zajog — a férj rémül és dadog . . . No a vége mi volna más — mi volna más? egy esat-tanács: És hallatszik az asszony kiáltása: „Nesze vidd ezt is vacsorára!” Hogy hol történt a fergeteg, azt a ravasz tyuk se mondja meg, mely ha kapar — bár nem akar — titkot vakar.

— **Iparos ifjak millenáris ünnepe.** Az iparos ifjak országos egyesülete egyhangulag kimondotta, hogy a millenni-umot felvonulással egybekötött diszköz-gyűléssel ünneplik meg. A diszközgyűlés vezetésére, a melyet Budapesten az új város háza disztérmeben tartanak meg, Lukács Béla volt kereskedelmi miniszter és a védnökség elfogadására Dániel Ernő mostani kereskedelmi minisztert kérik fel. Az ünnepi szónoklatokat Apponyi Albert gróf, Zichy Jenő gróf, Jókai Mór dr., Rákosi Jenő, Horváth Gyula, Kossuth Ferenc és Pázmány Dénes fogják tartani. Végül egy háromtagu bizottságot küldöttek ki, a melynek feladata lesz a diszközvonulás rendjét megállapítani.

— **Ki akar markotányosnő lenni?** A Debreczenben állomászó 39 dik gya-logezrednek a kirukkolásokhoz egy markotányosnőre volna szüksége, a ki ott állandó alkalmazást nyerne. A kik ezen állásra pályázni akarnak, jelentkezzenek az ezred-irodában, a hol egyuttal a pályázati feltételeket is megtudhatják.

x **Két kiváló gyógyszer.** Hasznos szolgálatot vélnünk tenni t. előfizetőinknek, midőn figyel-müket két kiválóan fontos szerepet játszó, kitűnő hatású gyógyszerkészítményre föl-hívjuk, melyeket P. Ács Albert sz.-fehérvári gyógyszerész hozott forgalomba, az orvosi-kar általános tetszésével találkozáva. Az egyik az Ács-féle (ezukrozott) *Cascara sagrada-labdacs*, mely úgy külalakra, *hatásra*, mint olcsóságra valamennyi gyomorjavító és has-hajtószer közt a legkitűnőbb, legártalmatlanabb és legmegbízhatóbb. A másik az Ács-féle (ezukrozott) *Vas mangan peptonat-labdacs*, melyet az orvosok az eddig megösmert valamennyi *vaspreparatum* közt a legkönnyeb-ben emészthető és legbiztosabb hatású gyó-gyszerkészítménynek ösmerték el vérszegénység, hígvérűség és sápkor ellen. Bővebb tájéko-zást lapunk mai számának hirdetési rovata nyújt.

Közgazdaság.

A sertés-vész oka, annak miként leendő megakadályozása.

Nem akarom s ninesen is szándékomban, ezen ugyszólván megoldhatatlan problémába becsajtkozni, melyről már annyi s megannyi jeles tollu és szaktudósok halom számra terjedő hasábos cikkekben megismertették már eme reánk nézve egyik legkiválóbb közgazdasági ténnyezőnk, a sertésenyésztés, végveszélyét, azonban mint régi gazda — részint mint egy kis olajipar tulajdonos s mint kereskedő, ha nem akarok szerénytelen lenni, úgy talán némi joggal, mint szakember, a szerény nézetemmel a közérdeknek vélek szolgálatot tenni akkor, a midőn a saját tapasztalataimat s nézeteimet közölve, mely által (ha ugyan visszhangra találunk) a magasabb s hívatott forumok figyelmét akarom felhívni a jövőre nézve.

Ha egy kis visszpillantást teszünk a közel multra, úgy — bár szomorúan — de el kell ismernünk, hogy az utóbbi 10-15 évben alig mult el egy év, hogy a hol forcirozták a sertésenyésztést, hogy hol itt, hol ott kiütött egy-egy „epidemikus” baj a sertések között, de különösen szedte ez áldozatait az ugynevezett „üszkös orbáncz.”

Eme betegségnek a kórtünete, mely általánosan el van ismervé, 1. magas foku láz; 2. bágyadtság; 3. étvágytalanság s igen rohamosan végez a beteg állatokkal.

A bonczlelet pedig első sorban a külső lelet, a hasdob felületen szederjes kék foltok, majdnem általános lobbok, a belső lelet pedig a gyomorfall megüszkösödése, a vékony beleken itt-ott látható vér-ömlény stb.

Majdnem hasonmú a bonczlelet az „Anthrax”-ban elhullott sertéseknél is egyik főokát képezi, ott is a gyomorfall elüszkösödése, tehát a *mérgezés*.

Sőt homályosan visszaemlékszem a 20 évi gazdasági gyakorlatomra s mondhatom, hogy különösen az utóbbi időben elhullott sertéseknél majdnem kivétel nélkül lehetett konstatálni a gyomor elüszkösödését s így önként értetődik, ha ezen baj évről-évre fokozódott, úgy okvetlen valaminek kellett közreműködni, ami ezen bajt elősegítette.

No igen! ezen bajt mi magunk közvetítettük és pedig:

az utóbbi válságos rosz gazdasági viszonyaink között, egyedül a sertésenyésztés képezte a gazdáinknak a jövedelmi s keresetforrásait, melyet természetesen ki-ki ösztönszerűleg igyekezett is azt a saját javára kiaknázni. Megkezdtek már a 3-4 hónapos malacokat mestersegesen növesztetni, azoknak a esont s izomzatú szervezetét fejleszteni s az erős etetés daczára, hogy el ne zsirosodjanak, legjobbnak tartottuk a korpás ivóst, keverve kukoricza- vagy egy kis árpadarával s ezt folytattuk aratásig. Aratás után újból megkezdtek az izomzatot fejleszteni s újból rá fogtuk a korpás ivásra. Ilyen procedurán mentek keresztül a malacok. Menjünk tovább!

Ha a 1½ éveseket be akartuk fogni hizóba újból, hogy a gyomor s beleket kitágítsuk, s előkészítsük, a bő evésre, újból megkezdtek a korpás ivóst valamivel keverve.

Télen az Emsék malacozáskor leg-alább egyszer naponta korpás ivóst kukoricza darával keverve kaptak; tehát minden generációnál a főszerepet csakis a „korpa” takarmány játszotta. Ilyen körülmények között tehát önként értetődik, hogy a korpa az utóbbi években hazánkban olyan keresletnek örvendett s mint pótolhatatlan s nélkülözhetetlen takarmány

íránt megkezdődött a verseny minden irányban, úgy, hogy pld. ezelőtt Németország csak egy városában is Boroszlóra sok ezer vagon korpa szállítottatott évenként, míg utóbb annak egy nagy része idehaza lett elfogyasztva.

No most már nézzük meg, hogy mi az a tulajdonképeni korpa?

A valódi korpa tényleg nem egyéb, mint a már őrlésre előkészített s megtisztított búzának a héjja s a legkönnyebben a liszthengerek által kiválasztandó könnyű porrétegben képződő legbarnább lisztpor, mely tényleg igen jó és egészséges tápszert képez.

Azonban vessünk csak pillantást a mi összes malomipar vállalatainkra, tekintettel a csekély számu kivételnek azokban minden néven nevezendő növényhulladékok: úgy mint üszök, vadonez, rozsnok, konkoly, borsó, vadhagyma, vad-repeze s még mindenféle fűmagvak stb. ezek mind össze lesznek őrölve, sőt még fűszerezve lesz, a mennyiben mindenféle sepredékekkel, pókhálóval az esetleges különféle pókokkal s így lesz belőle ama bizonyos nélkülözhetlen korpa.

Hogy ezen mesterséges korpa így lesz előállítva, arról mindenki meggyőződést szerezhet, ha kérdést intéz nagy olajgyáraink árpakása s lisztőrölő malmainkhoz, hogy hová is lesznek azon nem élvezhető növényhulladékok? mert úgy tudom, hogy évekkél ezelőtt lehetett látni megsemmisíteni pld. köles héjjat — napraforgó mag héjjat — a malmoknál a csibe abrakot (Hendlfuttert) melyet pld. Németországban maga az állam is nagy mennyiségben vásárol, télen való madarak tápéül, mely vegyes keverékből az állatok ösztönöknél fogva csakis az egészséges magvakat keresik, míg az ártalmasakat visszahagyják. Ezen hulladékok hol lesznek s miként lesznek értékesítve, avagy egyáltalában ezek nálunk nem is léteznek?

Most már ezen kiváló tápanyaggal táplálkoznak a malacok már az anyjuk méhében is s így a folytonos mérges táplálkozás folytán generációról generációra satnyább lesz s mesterséges uton mi magunk megvonjuk a sertésektől természeténél fogva ellentállási bíró képességeikből.

(Vége köv.)

Érték-tőzside.

A debreczeni „közgazdasági bank részvény-társaság” közlése. 1896. július hó 25-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%,	—	122.40	122.90
„ vasuti beruházásiköt. 4%,	124.75	125.50	
„ koronajárdék 4%,	—	99.35	99.85
„ regále vált. köt. 4%,	—	100.—	101.—
Osztrák aranyjárdék 4%,	—	123.75	124.25
Egységes állam kötvény 4%,	—	101.50	102.—
Tisza-szeg. 4%-os nyeres.-sors	—	139.50	140.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	394.—	394.50
Osztrák hitelbank részvény	—	364.—	364.20
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	106.50	107.—

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	123.25	124.25
„ 3-os	105.—	105.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	115.50	116.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.—	10.40
Osztrák	—	18.10
Olasz	—	11.75
Bazilika sorsjegy	—	6.60
Jó-sziv	—	3.10

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.64	5.72
20 markás arany	—	—	11.75	11.80
20 frankos arany	—	—	9.50	9.54
1 Sovereigns	—	—	11.98	12.02

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, július 24.

Buzát ma jól kínáltak, a kereslet mérsékelt volt. Elkelt kellemes irányzat mellett 30.000 mm. helyes napi áron.

Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom változatlan árák mellett.

Eladatott:

Buza: Tiszav.: 5100 mm. 80 kg. 7.05 frton, 400 mm. 79 kg. 6.90 frt. 200 mm. 30 kg. 6.70 és fél frt. 100 mm. 78 kg. 6.60 frton, mind három hóra.

Zab: 6.30—6.65.

Határidő-üzlet.

Az irányzat nyomult volt s többszöri árhullámzás dacára az árák majdnem egészen változatlanok maradtak.

Hivatalos felmondások 1000 métermázsas tengeri jul. 29-iki átvételre.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

Buza szept.-októberre	1896	6.29—6.30
" máj.-júniusra	1896	6.65—6.66
Rozs tavaszra	1896	—
" szept.-okt.-ra	1896	5.17—5.18
Tengeri máj.-jun.-ra	1896	3.81—3.82
" jul.-aug.-ra	1896	3.57—3.58
Zab szept.-okt.	1896	5.13—14.
Repeze aug.-szept.	1896	10.45—10.55

Kiadó és laptulajdonos:

"Csokonai" nyomda és kiadó részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Nyíltér.

Krondorfi savanyuvíz.
Stefánia trónörökösne forrás,
kitűnő gyógyvíz,
kedvelt asztali víz.

Főraktár: Csanak Józsefnél. Kapható még: Geréby F., Rickl Z., Szabó Zs., Félégyházy J. és Szép J. uraknál.

620—12—7

Millenniumi szálloda

Budapest, VII., Aréna-ut 58-ik szám.

A kiállítási terület átellenében. Poloskamentes, új épület, parkettirozott utozal szobákkal, fürdőszobákkal.

A legolcsóbb kényelmes vendégszobák Budapesten.

Ugy egyes ágyak, mint külön szobák egyesek, családok, valamint csoportok részére mindég biztosan kaphatók. Levélbeli vagy távirati megrendelések czimzendők:

„Olcsó lakás“ Aréna-ut 58, Budapest.
634—4—4

Azonnal kiadó.

Nagy-piaczon (Egyház-tér) 341. sz. a. ujonnan épült házban

egy szép nagy bolthelyiség két nyílással, tizenhat méter belső hosszúsággal,

egy kisebb bolthelyiség,

egy szép földszinti lakás

3 szobával, előszobával, konyhával, kamarával, pinczével, padlással, vízvezetékkel.

Értekezhetni dr. Kola János ügyvédnél N.-Piaczon, 2144. sz. alatt.

Nagy raktár apasztása miatt befőttes- és ugorkás üveget leszállított áron ajánl

Lám Sándor

üveg- és porcellán-kereskedő
DEBRECZEN,
Piacz- és Hatvan-utca sarkán.
Egy darab légyfogó üveg 5 kr.

Különlegeség poloskák, bolhák, konyhai férgek, moly, háziállatokon tartózkodó paraziták stb. ellen.

Zacherlin
bámulatatosan hat! Felülmúlhatlan

gyorsan és biztosan öli a kártékony férgeket és azért is az emberiség milliói dicsérik és keresik. Ismertető jelei: 1. lepécsettelt üveg; 2. a „Zacherl“ név.

Debreczenben	Balogh Gyula	Debreczenben	Radetzky József
"	Csanak József	"	Róth Antal
"	Csicsó Lajos	"	Szabó Zsigmond
"	Deutsch Albert	"	Szent-Királyi Tivadar
"	Dömök Béla	"	Tóth Béla
"	Félégyházi János	"	Tóth Sándor
"	Francics Vincze	"	Térey József
"	Fritsch Károly	"	Varga Lajos
"	Ganofszy Lajos	"	Várray János
"	Geréby Filöp	"	Jánosy Béla
"	Havas József	Bereettyó-Ujfalu:	Karakas Imre
"	Klein Bernát	"	Ifj. Weiszberger Ig.
"	Kohn testvérek	Ér-Mihályfalva:	Pollák Móritz
"	Kohn Henrik	"	Lévay Vincze
"	Kohn Lajos	"	Grósz Hermann
"	Kontsek Géza	"	Kulesár Gyula
"	Kovács Mihály	H.-Böszörmény	Gemeinbeck József
"	Kun József	Hajdu-Nánás	Slachta János
"	Király János	" Szohoszió:	Kiss Pál
"	Leidenfrost Armin	"	Körner Béla
"	Lusztig Károly	Püspök-Ladány:	Taritzky Endre
"	Parti F.	"	Schön Jakab
"	Rickl J. Antal	"	Ungar Arthur
"	Rosenthal Dániel		

612—8—6

Valamennyi könyvkereskedők által megrendelhető a díjjal kitüntetett s 28. kiadásban megjelent dr. Müller tanár által írott füzet a

szavat ideg- és sexualis bajokról.

Postán küldetik szét 60 kr. (bélyegeken is) előleges beküldése ellenében.

Eduard Bendt, Braunschweig.

611-52-27

Hazánk hölgyeinek

a természet nagyon szép, de igen érzékeny arczbőrt kölcsönzött, mert tényleg a rosszabb időjárás és szigorú hidegek avagy a nagy meleg napsugarak lesütik, felpattantják a bőrt, szeplőt, foltot, stb. idéznek elő az arczon. Hogy ezen ke nemetlenségeket elkerüljük, nem tudjuk eléggé ajánlani napunkinti használatra a **Rix-féle orémet** ez összehasonlíthatlan gyémánt-crém, mely több mint 50 év óta ismeretes és mindenki által dicsértetik.

A Pompadour-arcpor és a Rix-féle szappan kiegészítik a Pompadour-paszta higienikus hatását. Ezen termékek 1 frt 50 kr-ával kaphatók minden jó bnevű gyógyszertárban, vagy med. **A. Rix General-Vertrieb, Wien, Praterstrasse (Rix-Hof.)** A mennyiben már számos utánzat létezik, kérjük a t. bőlgyközséget az óvatosságra.

615-30-19

Őn nem is sejt,

hogy mily jótékony és szépítő hatással van a bőrrre, ha naponta a

Bergmann-féle lilliomtej-szappannal

Bergmann és Tsától Dresda és Tetschen a/E.

(Védjegy: Két bányász.)

mondik. Ez a legjobb szappan a gyengéd és rózsaszínű arczbőrre, ugyszintén legjobb szer minden bőrtisztítatlanság elhárítására. Darabja 40 kr.

Kapható: Rothschnek V. gyógyszertárában és Faller Gyula üzletében.

614-30-21

Hirdetmény.

A Nagykunsági Takarékpénztár. — melynek székhelye Kisujszállás, — **Ujnemeti község** (Szilágyvármegye) határában fekvő,

320 magyar holdat tevő

jó karban levő lakházzal, czélszerűen berendezett gazdasági épületekkel ellátott **földbirtokát**

több évre haszonbérbe adja,

esetleg örök áron eladja.

A feltételek megtudhatók a tulajdonos takarékpénztár igazgatóságánál **Kisujszálláson.**

641-3-3

CACAO-VERO

olajmentes, könnyen oldódó Cacao, legfinomabb fajta.

Csokoládék

elismert legkitünőbb minőségek

HARTWIG és VOGEL
Bodenbach

Kapható a legtöbb czukrászdában, fűszer-, csemege- és gyógyfű-kereskedésekben.

605 78-70

Védjegy

Az Ács-léle (czukrozott)

Cascara-sagrada-labdacs

a m. korona. (Népnyelvén: „Korona-pilula”) a legártalmatlanabb, nem drasztikus, de tartósan ható gyomortisztító, hashajtó-szer, mely számtalan orvosi szaktekintély által, mint **legjobb van ajánlva!**

Az orvosi szaksajtó is oly előismeréssel nyilatkozik róla mint még eddig egyetlen magyar gyártmányról sem.

Legolesőbb is valamennyi laxans-szer közt. Kapható a gyógyszerárakban: Egy üveg (50 db) = 50 kr. Egy próba-doboz (12 db) = 15 kr.

Postán vidékre szétküldve (mint legkisebb mennyiség) 3 üveg, vagy 10 doboz franco szállítatik aulirott gyógyszerár által 1 frt 70 kr-nak előzetes beküldése mellett.

Előállítás hely és szétküldési raktár egyedül:

667-6-2

P. Ács Albert gyógyszer., műlaboratoriuma Sz.-Fehérvárott (gr. Zichy-ház).

(NB. Csak az a valódi, a mely a „magyar koronát” tünteti föl a pecséten.)

Az Ács-féle (czukrozott)

Vas-mangan-peptonat-labdacs

a legtekintélyesebb orvosi szaktekintélyek egybehangzó véleménye szerint a gyomorban legkönnyebben oldódó legbiztosabb hatású, étvágyzavart nem okozó, legradikálisabb gyógyszer. **Vérszegénység, higverűség és sápkór ellen.**

A fővárosban már több tekintélyes orvos egyedül csak ezt rendeli betegeinek!

Számtalan elismerő levél! Kapható a gyógyszerárakban: Egy üveg (50 db) = 60 kr.

Postán vidékre szétküldve (mint legkisebb mennyiség) 3 üveg franco szállítatik 2 frtnak előzetes beküldése mellett, (ez 1/2 kura felnőtteknek, egész kura gyermeknek) 4 frt beküldése mellett 7 üveg franco (egész kura felnőttek.)

KLYTHIA-

a bőr
ápolására.

az arcszín finomítására és szépítésére **ZSIRPOR**

Legelegánsabb toilette-, bálí és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga. Vegyszileg megvizsgálva és jónak találva

Dr. POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

1 doboz ára 1 frt 20 kr.

Szétküldés utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése ellen.

Taussig Gottlieb

cs. és kir. udvari toilette-szappanok és illatszerek gyára Bécs.

Főraktár: BÉCS, I., Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben **Baum Miksánál** és a legtöbb illatszer- és gyógyfűszer-üzletekben és gyógyszertárakban.

Hatásos reklámtáblákat

arany vagy ezüst préseléssel:

gyönyörű kivitelű színes rajzokkal ellátott

Üzleti reklámkártyákat

tetszés szerinti szöveggel:

Raktári nyomtatványokat;

erős vászonkötésű

Bevásárlási könyvecskéket

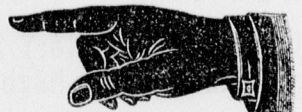
* olcsóbban mint bárhol *

CSOKONAI

nyomda- és kiadó részv.-társaság

Debreczenben.

ajánl

Mű- és Könyvnyomda

Hirlapkiadó-vállalat

Diszmu-könyvkötészet